

DECYZJE

DECYZJA RADY 2013/768/WPZiB

z dnia 16 grudnia 2013 r.

w sprawie działań UE wspierających wdrożenie traktatu o handlu bronią w ramach europejskiej strategii bezpieczeństwa

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 26 ust. 2 i art. 31 ust. 1,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 6 grudnia 2006 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło rezolucję 61/89 zatytułowaną „Ku traktatowi o handlu bronią: ustanowienie wspólnych międzynarodowych standardów przywozu, wywozu i przekazywania broni konwencjonalnej”, co rozpoczęło działania ONZ dotyczące traktatu o handlu bronią („działania na rzecz traktatu o handlu bronią”). W dniu 2 grudnia 2009 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło rezolucję 64/48 zatytułowaną „Traktat o handlu bronią”, na mocy której postanowiono zwołać w 2012 r. konferencję ONZ poświęconą traktatowi o handlu bronią, aby opracować prawnie wiążący instrument dotyczący jak najwyższych wspólnych standardów międzynarodowych w zakresie transferu broni konwencjonalnej.
- (2) Ponieważ konferencja ONZ poświęcona traktatowi o handlu bronią zwołana na lipiec 2012 r. nie była w stanie uzgodnić w ustalonym terminie dokumentu końcowego oraz zgodnie z rezolucją 67/234 A przyjętą w dniu 24 grudnia 2012 r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ, ostateczną konferencję ONZ poświęconą traktatowi o handlu bronią zwołano na marzec 2013 r. Opracowano na niej zrównoważony i oparty na szerokich podstawach tekst traktatu, który jednak nie został zatwierdzony z powodu sprzeciwu trzech członków ONZ. Sprawę przekazano zatem Zgromadzeniu Ogólnemu ONZ, które przyjęło w dniu 2 kwietnia 2013 r., znaczną większością głosów, traktat o handlu bronią w głosowaniu rezolucji A/RES/67/234 B. Traktat został następnie otwarty do podpisu w dniu 3 czerwca 2013 r. i wejdzie w życie po pięćdziesiątej ratyfikacji. Wszystkie państwa członkowskie Unii podpisały traktat.
- (3) W konkluzjach z 11 grudnia 2006 r., 10 grudnia 2007 r., 12 lipca 2010 r. i 25 czerwca 2012 r. Rada wyraziła swoje zdecydowane zaangażowanie na rzecz nowego, prawnie wiążącego instrumentu międzynarodowego, który powinien ustanowić jak najwyższe wspólne międzynarodowe standardy regulujące legalny handel bronią konwencjonalną i który powinien być do zaakceptowania dla wszystkich państw, a zatem – uniwersalny.
- (4) Aby propagować powszechność i znaczenie działań na rzecz traktatu o handlu bronią, Rada przyjęła decyzję 2009/42/WPZiB ⁽¹⁾ i decyzję 2010/336/WPZiB ⁽²⁾, które wspierają, między innymi, zorganizowanie wielu regionalnych seminariów poświęconym kwestiom globalnym. Po zorganizowanej w lipcu 2012 r. konferencji ONZ, która nie przyniosła rozstrzygnięcia, działania Unii na rzecz wsparcia traktatu o handlu bronią zostały uzupełnione decyzją Rady 2013/43/WPZiB ⁽³⁾.
- (5) Aktualnym priorytetem jest wspieranie szybkiego wejścia w życie i pełnej realizacji traktatu. Zgodnie z wcześniej zadeklarowanym wsparciem dla działań na rzecz traktatu o handlu bronią, Unia może znacznie przyczynić się do realizacji tego celu, w szczególności wykorzystując swoje wieloletnie doświadczenie w finansowaniu wsparcia kontroli eksportu i finansowaniu działań informacyjnych. Z uwagi na fakt, że licencje dotyczące broni i produktów podwójnego zastosowania pozostają w Unii w zakresie odpowiedzialności krajowej, wiedza dotycząca kontroli eksportu wykorzystywana do wsparcia finansowanej przez Unię pomocy i programów informacyjnych zależy w dużym stopniu od państw członkowskich. Podstawowe znaczenie dla sukcesu unijnej pomocy na rzecz kontroli eksportu i działań informacyjnych ma to, by państwa członkowskie wyznaczyły ekspertów, którzy zajmą się programami Unii.

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2009/42/WPZiB z dnia 19 stycznia 2009 r. w sprawie wspierania, w ramach europejskiej strategii bezpieczeństwa, działań UE mających na celu promowanie w krajach trzecich procesu prowadzącego do zawarcia traktatu o handlu bronią (Dz.U. L 17 z 22.1.2009, s. 39).

⁽²⁾ Decyzja Rady 2010/336/WPZiB z dnia 14 czerwca 2010 r. w sprawie działań UE wspierających traktat o handlu bronią w ramach europejskiej strategii bezpieczeństwa (Dz.U. L 152 z 18.6.2010, s. 14).

⁽³⁾ Decyzja Rady 2013/43/WPZiB z dnia 22 stycznia 2013 r. w sprawie dalszych działań Unii wspierających negocjacje dotyczące traktatu o handlu bronią w ramach europejskiej strategii bezpieczeństwa (Dz.U. L 20 z 23.1.2013, s. 53).

- (6) Jeżeli chodzi o kontrolę eksportu broni, unijną pomoc i działania informacyjne prowadzono na podstawie wspólnego działania Rady 2008/230/WPZiB⁽¹⁾ oraz decyzji Rady 2009/1012/WPZiB⁽²⁾ i 2012/711/WPZiB⁽³⁾. Podjęte działania dotyczyły różnych państw trzecich w bliskim sąsiedztwie Unii, a ich celem było wzmocnienie ich systemów kontroli eksportu broni oraz zapewnienie większej wiarygodności i przejrzystości.
- (7) Unia dostarcza także od wielu lat pomocy na rzecz kontroli eksportu w przypadku produktów podwójnego zastosowania na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1717/2006⁽⁴⁾, w którym ustanowiono Instrument na rzecz Stabilności, z którego świadczy się pomoc na rozwój ram prawnych i zdolności instytucjonalnych w zakresie ustanawiania i egzekwowania skutecznej kontroli eksportu produktów podwójnego zastosowania, co obejmuje również środki współpracy regionalnej. W dniu 28 kwietnia 2004 r. Rada Bezpieczeństwa ONZ przyjęła rezolucję nr 1540 (2004) („rezolucja RB ONZ nr 1540 (2004)”), zgodnie z którą należy skutecznie kontrolować transfery towarów związanych z bronią masowego rażenia. Unia wsparła wdrażanie rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004), w szczególności poprzez wspólne działanie Rady 2006/419/WPZiB⁽⁵⁾, wspólne działanie Rady 2008/368/WPZiB⁽⁶⁾ oraz decyzję Rady 2013/391/WPZiB⁽⁷⁾, a w przypadku wymiaru kontroli eksportu zamieszczonego w rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004) – poprzez swoje programy wsparcia dotyczące kontroli eksportu produktów podwójnego zastosowania.
- (8) Oprócz konkretnej pomocy w zakresie kontroli eksportu broni, kontrole przygotowane w ramach wdrażania rezolucji RB ONZ nr 1540 (2004) i na mocy programów pomocy unijnej w zakresie kontroli eksportu produktów podwójnego zastosowania, przyczyniają się do ogólnej zdolności skutecznego wdrażania traktatu o handlu bronią, gdyż w wielu przypadkach przepisy, procedury administracyjne i agencje odpowiedzialne za kontrolę eksportu produktów podwójnego zastosowania pokrywają się z tymi odpowiedzialnymi za kontrolę eksportu broni konwencjonalnej. Zatem pomoc świadczona w dziedzinie produktów podwójnego zastosowania wspiera zdolności w zakresie kontroli eksportu broni. Podstawowe znaczenie ma więc zapewnienie ścisłej koordynacji działań prowadzonych w ramach kontroli eksportu produktów podwójnego zastosowania i tych wspierających wdrożenie traktatu o handlu bronią.
- (9) Z uwagi na tę pożądaną koordynację pomocy na rzecz kontroli eksportu zapewnianej w innych stosownych obszarach, działania wspierane na mocy niniejszej decyzji mają na celu wzmocnienie zdolności w zakresie kontroli transferu broni w wielu państwach beneficjentach, tak aby wesprzeć skuteczne i produktywne wdrożenie traktatu o handlu bronią. Ponieważ wpływ traktatu będzie zależał od stopnia jego uniwersalizacji i poziomu jego przestrzegania, należy również wspierać działania informacyjne i podnoszące świadomość, tak aby zwiększyć wsparcie właściwych podmiotów i innych państw trzecich dla traktatu oraz zwiększyć zainteresowanie jego wdrożeniem.
- (10) Rada powierzyła techniczne aspekty wykonania decyzji 2009/2012/WPZiB i 2012/711/WPZiB Niemieckiemu Federalnemu Biuru Gospodarki i Kontroli Wywozu (zwanemu dalej „BAFA”). Zakończyło ono z sukcesem organizowanie wszystkich działań, o których mowa w decyzji Rady 2009/1012/WPZiB. BAFA jest również agencją wykonawczą dla projektów dotyczących kontroli eksportu produktów podwójnego zastosowania finansowanych w ramach Instrumentu na rzecz Stabilności. W związku z tym wybór BAFA na agencję wykonawczą w przypadku działań Unii wspierających wdrożenie traktatu o handlu bronią w państwach trzecich jest uzasadniony jej sprawdzonym doświadczeniem, kwalifikacjami i konieczną wiedzą dotyczącą całego przekroju unijnych działań w zakresie kontroli eksportu, zarówno w przypadku kontroli eksportu produktów podwójnego zastosowania, jak i kontroli eksportu broni. Wybór BAFA ułatwi określenie synergii między działaniami kontrolnymi w zakresie eksportu produktów podwójnego zastosowania, jak i eksportu broni, by upewnić się, że pomoc związana z traktatem o handlu bronią właściwie uzupełnia pomoc już świadczoną na mocy istniejących programów pomocy w zakresie kontroli eksportu produktów podwójnego zastosowania i kontroli eksportu broni,

(1) Wspólne działanie Rady 2008/230/WPZiB z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie wspierania działań UE mających na celu propagowanie wśród państw trzecich kontroli wywozu uzbrojenia oraz zasad i kryteriów kodeksu postępowania UE w sprawie wywozu uzbrojenia (Dz.U. L 75 z 18.3.2008, s. 81).

(2) Decyzja Rady 2009/1012/WPZiB z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie wspierania działań UE mających na celu propagowanie wśród państw trzecich kontroli wywozu uzbrojenia oraz zasad i kryteriów wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB (Dz.U. L 348 z 29.12.2009, s. 16).

(3) Decyzja Rady 2012/711/WPZiB z dnia 19 listopada 2012 r. w sprawie wsparcia dla działań Unii mających na celu propagowanie wśród państw trzecich kontroli wywozu uzbrojenia oraz zasad i kryteriów wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB (Dz.U. L 321 z 20.11.2012, s. 62).

(4) Rozporządzenie (WE) nr 1717/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 listopada 2006 r. ustanawiające Instrument na rzecz Stabilności (Dz.U. L 327 z 24.11.2006, s. 1).

(5) Wspólne działanie Rady 2006/419/WPZiB z dnia 12 czerwca 2006 r. wspierające wdrożenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1540 (2004) w ramach realizacji strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz.U. L 165 z 17.6.2006, s. 30).

(6) Wspólne działanie Rady 2008/368/WPZiB z dnia 14 maja 2008 r. wspierające wdrożenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1540 (2004) w ramach realizacji strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz.U. L 127 z 15.5.2008, s. 78).

(7) Decyzja Rady 2013/391/WPZiB z dnia 22 lipca 2013 r. wspierająca praktyczne wdrożenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1540 (2004) w sprawie nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia (Dz.U. L 198 z 23.7.2013, s. 40).

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. W celu wsparcia szybkiego wejścia w życie i wdrożenia traktatu o handlu bronią Unia podejmuje działania mające następujące cele:

— wspieranie wielu państw na ich wniosek w celu wzmocnienia ich systemów kontroli transferu broni, tak aby były w stanie wdrożyć traktat o handlu bronią;

— zwiększanie poziomu wiedzy i zakresu odpowiedzialności w przypadku traktatu o handlu bronią, na szczeblu krajowym i regionalnym, odpowiednich organów krajowych i regionalnych oraz podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, tak aby były one dalej zaangażowane we wdrażanie traktatu o handlu bronią.

2. Aby osiągnąć cele, o których mowa w ust. 1, Unia realizuje następujące działania prowadzone w ramach projektu:

a) pomoc państwom beneficjentom w przygotowywaniu, uaktualnianiu i wdrażaniu, odpowiednio, właściwych środków legislacyjnych i administracyjnych mających na celu ustanowienie i rozwijanie skutecznego systemu kontroli transferu broni zgodnie z wymogami traktatu o handlu bronią;

b) zwiększanie wiedzy fachowej i zdolności państw beneficjentów w zakresie licencji i urzędników egzekwujących wykonanie, w szczególności dzięki wymianie najlepszych praktyk, szkoleniom i dostępowi do właściwych źródeł informacji, tak aby zapewnić odpowiednie wdrożenie i egzekwowanie w przypadku kontroli transferu broni;

c) propagowanie przejrzystości w międzynarodowym handlu bronią dzięki zawartym w traktacie o handlu bronią wymogom dotyczącym przejrzystości;

d) propagowanie trwałego przystępowania przez państwa beneficjentów do traktatu o handlu bronią w ramach angażowania właściwych podmiotów krajowych i regionalnych, takich jak parlamenty narodowe, właściwe organizacje regionalne i przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, którzy od dawna zainteresowani są monitorowaniem skutecznego wdrażania traktatu o handlu bronią;

e) propagowanie szerszego zainteresowania traktatem o handlu bronią poprzez angażowanie się we współpracę z państwami, które nie podjęły żadnych kroków, by przyjąć traktat o handlu bronią, co ma wspierać jego uniwersalizację.

Szczegółowy opis działań prowadzonych w ramach projektu, o których mowa w niniejszym ustępie, przedstawiono w załączniku.

Artykuł 2

1. Za wykonanie niniejszej decyzji odpowiada Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa („Wysoki Przedstawiciel”).

2. Realizacja techniczna działań prowadzonych w ramach projektu, o których mowa w art. 1 ust. 2, jest prowadzona przez Niemieckie Federalne Biuro Gospodarki i Kontroli Wywozu (BAFA).

3. BAFA wykonuje swoje zadanie pod kierownictwem Wysokiego Przedstawiciela. W tym celu Wysoki Przedstawiciel dokonuje niezbędnych ustaleń z BAFA.

Artykuł 3

1. Finansowa kwota odniesienia na realizację działań prowadzonych w ramach projektu, o których mowa w art. 1 ust. 2, wynosi 5 200 000 EUR. Ogólny szacunkowy budżet całego projektu wynosi 6 445 000 EUR. Część szacunkowego budżetu, która nie zostanie pokryta z kwoty odniesienia, jest zapewniana poprzez współfinansowanie przez rząd Republiki Federalnej Niemiec.

2. Wydatkami pokrywanymi z kwoty odniesienia określonej w ust. 1 zarządza się zgodnie z procedurami i zasadami mającymi zastosowanie do budżetu ogólnego Unii.

3. Komisja nadzoruje właściwe zarządzanie wydatkami, o których mowa w ust. 1. W tym celu Komisja zawiera umowę o udzielenie dotacji z BAFA. Umowa ta zawiera zobowiązanie BAFA do zapewnienia wyeksponowania wkładu Unii stosownie do jego wielkości.

4. Komisja dokłada starań, aby umowę o udzielenie dotacji, o której mowa w ust. 3, zawarto jak najszybciej po wejściu w życie niniejszej decyzji. Informuje ona Radę o wszelkich trudnościach z tym związanych i o dacie zawarcia umowy o udzielenie dotacji.

Artykuł 4

1. Wysoki Przedstawiciel składa Radzie sprawozdania z wykonywania niniejszej decyzji na podstawie regularnych sprawozdań przygotowywanych przez BAFA. Sprawozdania te stanowią dla Rady podstawę do przeprowadzenia oceny.

2. Komisja dostarcza informacji na temat aspektów finansowych realizacji działań prowadzonych w ramach projektu, o których mowa w art. 1 ust. 2.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Niniejsza decyzja traci moc 36 miesięcy po dacie zawarcia umowy o udzielenie dotacji, o której mowa w art. 3 ust. 3. Niniejsza decyzja traci jednak moc dnia 17 czerwca 2014, jeśli przed tą datą nie zawarto żadnej umowy o udzielenie dotacji.

Sporządzono w Brukseli dnia 16 grudnia 2013 r.

W imieniu Rady

C. ASHTON

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

DZIAŁANIA PROWADZONE W RAMACH PROJEKTU, O KTÓRYCH MOWA W ART. 1 UST. 2

1. Kontekst i uzasadnienie wsparcia w ramach WPZiB

Niniejsza decyzja oparta jest na wcześniejszych decyzjach Rady mających na celu wsparcie procesu ONZ prowadzącego do przyjęcia traktatu o handlu bronią i do propagowania rozwijania przez państwa trzecie bardziej odpowiedzialnego i przejrzystego systemu kontroli eksportu broni⁽¹⁾. Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło traktat w dniu 2 kwietnia 2013 r., i został on otwarty do podpisu w dniu 3 czerwca 2013 r.

Deklarowanym przedmiotem traktatu jest „wprowadzenie jak najsurowszych wspólnych międzynarodowych norm regulujących międzynarodowy handel bronią konwencjonalną lub poprawiających regulacje dotyczące międzynarodowego handlu bronią konwencjonalną, zapobieganie nielegalnemu handlowi bronią konwencjonalną i zwalczanie takiego handlu, jak również zapobieganie skierowaniu takiej broni na drogę nielegalnego handlu”. A jego deklarowanym celem: „przyczynianie się do międzynarodowego i regionalnego pokoju, bezpieczeństwa i stabilności, zmniejszanie cierpień ludzkich oraz propagowanie współpracy, przejrzystości i odpowiedzialnych działań państw stron w handlu bronią konwencjonalną, co ma budować zaufanie między stronami”. Przedmiot i cel traktatu są zatem zgodne z ogólnymi dążeniami Unii w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa zawartymi w art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej i bardziej szczegółowo opisanymi w europejskiej strategii bezpieczeństwa.

W związku z przyjęciem traktatu o handlu bronią przez Zgromadzenie Ogólne ONZ, Unia określiła trzy główne wyzwania związane z traktatem: zapewnienie jego szybkiego wejścia w życie, zapewnienie skutecznego wdrożenia, a także praca na rzecz jego uniwersalizacji. Pomoc w zakresie kontroli eksportu i działania informacyjne mają podstawowe znaczenie dla sprostania tym wyzwaniom, i stanowią zatem główny element niniejszej decyzji.

Jeżeli chodzi o pomoc w zakresie kontroli eksportu, niniejsza decyzja przewiduje rozwijanie wielu specjalnych programów pomocy, dzięki którym państwa beneficjenci będą korzystały z pomocy w kompleksowy i dopasowany do ich potrzeb sposób, w celu spełnienia wymogów traktatu o handlu bronią. Pomoc będzie rozwijana zgodnie z harmonogramem pomocy, który ma zostać uzgodniony z państwami beneficjentami i określać priorytety działań, zapewniać lokalne przyjmowanie odpowiedzialności i wykazywać zaangażowanie państw na rzecz ratyfikowania traktatu.

Prócz specjalnych programów pomocy niniejsza decyzja przewiduje działania pomocowe *ad hoc*, które będą stanowić uzupełnienie specjalnych programów pomocy w zakresie wychodzenia naprzeciw innym państwom beneficjentom o ograniczonych i dobrze określonych potrzebach. Działania pomocowe *ad hoc* umożliwią Unii reagowanie na wnioski o pomoc w elastyczny i otwarty sposób.

Aby przyczynić się do długoterminowego zrównoważenia przez państwa beneficjentów działań na rzecz kontroli transferu broni, niniejsza decyzja ma na celu zaangażowanie podmiotów, takich jak parlamenty narodowe, właściwe organizacje regionalne i przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, którzy są zainteresowani długoterminowym monitorowaniem skutecznego wdrożenia traktatu o handlu bronią.

Ponadto, jeżeli chodzi o wyzwanie dotyczące uniwersalizacji traktatu o handlu bronią, niniejsza decyzja zawiera element dotyczący działań informacyjnych, którego celem jest zaangażowanie wszystkich właściwych państw. Wybrana opcja dotyczy zaangażowania państw poprzez efekt mnożnikowy dzięki właściwym organizacjom regionalnym, do których te państwa należą, i które to organizacje przeprowadzają działania związane z kontrolą transferu broni.

Niniejsza decyzja przewiduje zatem kompleksowy zestaw działań pomocowych i informacyjnych, które mają służyć odpowiedniemu radzeniu sobie z trzema zidentyfikowanymi wyzwaniami. Aktywne radzenie sobie z tymi wyzwaniami jest zgodne z długoterminowym i zdecydowanym poparciem, jakiego Unia i jej państwa członkowskie udzielają traktatowi o handlu bronią.

2. Cele ogólne

Podstawowym celem niniejszej decyzji jest wspieranie wielu państw – na ich wnioski – w dążeniu do wzmocnienia ich systemów kontroli transferu broni, tak aby były w stanie skutecznie wdrożyć traktat o handlu bronią. Wysiłki na rzecz pomocy przygotowane w tych ramach byłyby następnie powtarzane w szerszym kontekście zaangażowania właściwych podmiotów i w ramach działań informacyjnych skierowanych do innych państw. W szczególności działanie Unii zapewni:

⁽¹⁾ Zob. decyzja 2010/336/WPZiB, decyzja 2013/43/WPZiB, decyzja 2009/1012/WPZiB i decyzja 2012/711/ WPZiB.

- a) wzmocnienie zdolności państw beneficjentów w zakresie kontroli transferu broni;
- b) większą świadomość i odpowiedzialność właściwych podmiotów, takich jak właściwe organizacje regionalne, parlamenty narodowe i przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego zainteresowani długoterminową skutecznością wdrożenia traktatu;
- c) kontakty z innymi państwami w celu wsparcia uniwersalizacji traktatu.

3. Opis działań prowadzonych w ramach projektu

3.1. Ustanowienie zespołu ekspertów

3.1.1. Cel projektu

Celem ustanowienia zespołu ekspertów jest zapewnienie agencji wykonawczej dobrze określonego, kompetentnego i odpowiedzialnego zasobu kadrowego, by właściwie odpowiadać na wnioski o pomoc i by wspierać podejmowane następnie działania pomocowe. Taki zespół ma również zachęcić agencje państw członkowskich zajmujące się kontrolą eksportu do mianowania właściwych ekspertów, gdyż ich dostępność i zaangażowanie w działania pomocowe będzie miało podstawowe znaczenie dla możliwości przeprowadzania danych działań.

3.1.2. Opis projektu

Agencja wykonawcza ustanowi zespół ekspertów. Ekspersi ci będą prowadzili działania pomocowe opracowane dla państw beneficjentów zgodnie z ich obszarami wiedzy i potrzebami określonymi przez państwa beneficjentów i ich dotyczącymi.

Wybierając ekspertów, agencja wykonawcza powinna zapewnić jak największą reprezentację geograficzną. Powinna wykorzystać właściwych i dostępnych ekspertów z innych agencji kontroli eksportu w Unii. Powinna również zachęcać do udziału ekspertów z państw, które przygotowywały ostatnio, z sukcesem, krajowe systemy kontroli transferu broni, w tym systemy przygotowane w połączeniu z otrzymaną pomocą międzynarodową.

Ogół wiedzy zapewnianej przez zespół ekspertów powinien obejmować pełen zakres krajowych systemów kontroli transferu broni, w szczególności kwestie prawne, związane z licencjami, celne i związane z egzekwowaniem, informacyjne, związane ze ściganiem i karaniem, związane ze sprawozdawczością i przejrzystością.

3.2. Dostosowane krajowe programy pomocy prowadzone w ramach harmonogramu pomocy

3.2.1. Cel projektu

Celem specjalnych programów pomocy i związanych z nimi harmonogramów jest zwiększenie zdolności państw beneficjentów w zakresie wypełniania wymogów traktatu o handlu bronią w sposób globalny i trwały. Harmonogram zapewni państwom beneficjentom przewidywalność co do planowanych działań pomocowych i określi spodziewaną poprawę zdolności w zakresie kontroli transferu.

3.2.2. Opis projektu

Ustanowione zostaną krajowe programy pomocy dla nie więcej niż dwunastu państw beneficjentów. W pierwszych dwóch latach wdrażania decyzji przeprowadzone zostanie nie więcej niż dziesięć programów wdrażania pomocy, tak aby Unia miała możliwość zajęcia się dodatkowymi wnioskami o pomoc złożonymi na późniejszym etapie.

Specjalne programy pomocy powinny być przygotowywane zgodnie z następującymi krokami:

- a) wniosek o pomoc we wdrożeniu traktatu o handlu bronią (złożony agencji wykonawczej przez państwo trzecie). Taki wniosek powinien być jak najbardziej merytoryczny, najlepiej gdyby od razu określał, jakie konkretne obszary miałyby otrzymać pomoc. W stosownych przypadkach państwo wnioskujące powinno również odnieść się do pomocy świadczonej w przeszłości i do pomocy otrzymywanej w danym momencie od innych dawców oraz poinformować o swojej krajowej strategii wdrażania traktatu o handlu bronią;

- b) w zależności od tego, jak merytoryczny jest wniosek, oraz kryteriów ustanowionych w pkt 5.1, Wysoki Przedstawiciel, w powiązaniu z grupą roboczą Rady ds. wywozu broni konwencjonalnej (COARM) i agencją wykonawczą, podejmie decyzję o tym, czy państwo wnioskujące kwalifikuje się do otrzymania pomocy;
- c) jeżeli wniosek o pomoc został pozytywnie rozpatrzony, agencja wykonawcza zorganizuje ekspercką wizytę oceniającą. Powinna ona wynikać z bliskich kontaktów między agencją wykonawczą a państwem trzecim szukającym pomocy oraz należy w nią angażować niektórych najbardziej odpowiednich ekspertów z zespołu ekspertów, o którym mowa w pkt 3.1.
- Ekspercka wizyta oceniająca może, jeśli to możliwe, zostać przygotowana z wykorzystaniem kwestionariuszy i poprzez zebranie dostępnych informacji; obejmie ona początkową ocenę potrzeb i priorytetów państwa wnioskującego o pomoc. Pozwoli ona w szczególności na wyjaśnienie z państwem wnioskującym o pomoc, co jest potrzebne do skutecznego wdrożenia traktatu o handlu bronią oraz na porównanie tych wymogów z istniejącymi zasobami państwa w zakresie kontroli transferu broni. Taka wstępna ekspercka wizyta oceniająca obejmie wszystkie właściwe krajowe agencje i podmioty oraz wskaże zmotywowanych i odpowiedzialnych partnerów lokalnych;
- d) w oparciu o wyniki eksperckiej wizyty oceniającej agencja wykonawcza sporządzi harmonogram pomocy. Przygotowując taki harmonogram pomocy, agencja wykonawcza uwzględni związaną z traktatem o handlu bronią pomoc ewentualnie świadczoną przez inne organizacje. Jeżeli państwo szukające pomocy przygotowało już krajową strategię wdrażania traktatu o handlu bronią, agencja wykonawcza zapewni również, aby harmonogram pomocy Unii był zgodny z taką krajową strategią wdrażania;
- e) rezultaty eksperckiej wizyty oceniającej i wynikający z niej projekt harmonogramu pomocy zostaną przedstawione Komisji w ramach zwykłych finansowych i opisowych działań sprawozdawczych przewidzianych w art. 3 niniejszej decyzji;
- f) projekt harmonogramu pomocy zostanie przekazany państwu beneficjentowi do zatwierdzenia. Harmonogram ten będzie dostosowany do potrzeb państwa beneficjenta i określi priorytety pomocy;
- g) harmonogram zostanie wdrożony przy zaangażowaniu właściwych ekspertów z zespołu ekspertów i, w stosownych przypadkach, innych podmiotów.

W zależności od konkretnych potrzeb danego państwa beneficjenta ustanowienie harmonogramu będzie odbywało się z zastosowaniem zwyczajowego podejścia obejmującego pięć filarów, tradycyjnie stosowanego w przypadku pomocy w zakresie kontroli handlu strategicznego (kwestie prawne, związane z licencjami, celne i związane z egzekwowaniem, informacyjne oraz związane ze ściganiem i karaniem). Prócz tych pięciu standardowych obszarów największą uwagę poświęci się sprawozdawczości i przejrzystości.

Zakres instrumentów pomocy będzie obejmował w szczególności przeglądy prawa, seminaria szkoleniowe, warsztaty, wizyty studyjne oraz wykorzystanie narzędzi sieciowych i źródeł informacji. Takie instrumenty pomocy będą wybierane przez agencję wykonawczą zgodnie z dokładnymi potrzebami i priorytetami określonymi podczas eksperckiej wizyty oceniającej i zgodnie z uzgodnionym harmonogramem. Instrumenty pomocy, wybrane, by właściwie odpowiadać na wnioski o pomoc, powinny zostać wskazane w jasny sposób, a ich wybór powinien zostać uzasadniony w harmonogramie pomocy.

3.3. Indywidualne warsztaty pomocowe *ad hoc*

3.3.1. Cel projektu

Celem indywidualnych warsztatów pomocowych *ad hoc* jest zwiększenie zdolności państw beneficjentów w zakresie kontroli transferu broni, tak aby mogły wypełnić wymogi nałożone traktatem o handlu bronią w ukierunkowany i właściwy sposób. Takie działania pomocowe *ad hoc* umożliwią Unii elastyczne i pełne reagowanie na wnioski o pomoc, które opisują konkretną potrzebę związaną ze skutecznym wdrożeniem traktatu o handlu bronią.

3.3.2. Opis projektu

Przewidziano do dziesięciu dwudniowych warsztatów dla poszczególnych państw beneficjentów, by wyjść naprzeciw ich ukierunkowanym wnioskom o pomoc i wyrażonym potrzebom w zakresie usprawnienia przynajmniej jednego konkretnego obszaru w systemie kontroli transferu broni.

Takie warsztaty zapewnią ograniczoną indywidualną i dopasowaną pomoc i będą dotyczyły konkretnych kwestii zgłoszonych przez państwo wnioskujące, takich jak przegląd prawa w zakresie kontroli transferu, najlepsze praktyki dotyczące sprawozdawczości, źródła informacyjne właściwe w przypadku stosowania kryteriów oceny ryzyka zawartych w traktacie o handlu bronią, kontrole końcowego przeznaczenia i dokumentacja. Będą odbywały się w państwach beneficjentach i będą prowadzone przez ekspertów z zespołów ekspertów, o których mowa w pkt. 3.1.

Agencja wykonawcza będzie odpowiedzialna za odbieranie wniosków o pomoc i za przekazywanie ich WP, który w porozumieniu z COARM podejmie decyzję, w jaki sposób na nie odpowiadać. Ocena WP będzie oparta przede wszystkim na kryteriach przedstawionych w pkt. 5.1, stosowności wniosku oraz na tym, w jaki sposób będą w nim opisane dane kwestie i z uwzględnieniem równowagi geograficznej.

3.4. **Możliwość przesunięcia zasobów ze specjalnych programów pomocy do warsztatów pomocowych *ad hoc***

W przypadku gdy nie osiągnie się maksymalnej liczby kompleksowych specjalnych programów pomocy przewidzianych w pkt. 3.2, można zwiększyć do dwudziestu liczbę warsztatów przewidzianych w pkt. 3.3.

WP i Komisja, w powiązaniu z COARM, dokonają co sześć miesięcy, przeglądu stanu prac w zakresie specjalnych programów pomocy, tak aby ocenić możliwości zwiększenia liczby indywidualnych warsztatów pomocowych proporcjonalnie do stopnia niekompletności specjalnych programów pomocy.

3.5. **Konferencja państw beneficjentów na temat działań pomocowych związanych z traktatem o handlu bronią**

3.5.1. *Cel projektu*

Celem konferencji jest zwiększenie świadomości i odpowiedzialności właściwych podmiotów, takich jak odpowiednie organizacje regionalne, parlamenty narodowe i przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego zainteresowani długoterminową skutecznością wdrożenia traktatu.

3.5.2. *Opis projektu*

Projekt przybierze formę dwudniowej konferencji, która zostanie zorganizowana bliżej końca okresu wdrażania niniejszej decyzji. Konferencja zgromadzi właściwych przedstawicieli państw, które są beneficjentami specjalnych programów pomocy, o których mowa w pkt. 3.2, i działań pomocowych *ad hoc*, o których mowa w pkt. 3.3.

Konferencja ułatwi państwom beneficjentom wymianę doświadczeń, udostępni informacje o ich stanowiskach w sprawie traktatu o handlu bronią, stanie jego ratyfikacji i wdrożenia oraz umożliwi wymianę właściwych informacji z przedstawicielami parlamentów narodowych i społeczeństwa obywatelskiego.

W konferencji powinny zatem uczestniczyć następujące osoby:

- personel dyplomatyczny i wojskowy/obrony z państw beneficjentów, w szczególności z organów odpowiedzialnych za krajowe polityki dotyczące traktatu o handlu bronią;
- personel techniczny i organów ścigania z państw beneficjentów, w szczególności z organów zajmujących się licencjami, organów celnych i funkcjonariusze organów ścigania;
- przedstawiciele krajowych, regionalnych i międzynarodowych organizacji zaangażowanych w zapewnianie pomocy oraz przedstawiciele państw zainteresowanych zapewnianiem lub otrzymywaniem pomocy w zakresie kontroli handlu strategicznego;
- przedstawiciele właściwych organizacji pozarządowych, ośrodków analitycznych, parlamentów narodowych i przemysłu.

W konferencji ma wziąć udział do 80 uczestników. Miejsce konferencji i ostateczny wykaz zaproszonych państw i organizacji zostaną określone przez Wysokiego Przedstawiciela w porozumieniu z COARM, na podstawie propozycji agencji wykonawczej.

3.6. Seminaria regionalne

3.6.1. Cel projektu

Seminaria regionalne umożliwią dotarcie do innych państw, tak aby wesprzeć uniwersalizację traktatu. Wesprą również dalsze zaangażowanie odpowiednich organizacji regionalnych w proces traktatu o handlu bronią i ich zainteresowanie promowaniem traktatu we wszystkich ich państwach członkowskich.

3.6.2. Opis projektu

Projekt przybierze formę pięciu dwudniowych seminariów, które skoncentrują się na stanie prac nad procesem wejścia w życie traktatu o handlu bronią i związanych z nimi kwestiach dotyczących wdrożenia.

Seminaria umożliwią państwom, które są beneficjentami działań pomocowych w zakresie kontroli transferu broni, wymianę opinii i doświadczeń oraz ocenę, w jaki sposób taka pomoc dotyczy działań podejmowanych przez właściwe organizacje regionalne. Dzięki nim będzie można również poświęcić specjalną uwagę:

- doświadczeniom ze współpracy południe-południe i możliwościom takiej współpracy w zakresie ustanawiania i rozwijania systemów kontroli transferu broni;
- komplementarności traktatu o handlu bronią i innych właściwych instrumentów ONZ, w szczególności Programu działania ONZ na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go we wszystkich aspektach.

Seminaria odbędą się podczas pierwszych osiemnastu miesięcy wdrażania niniejszej decyzji oraz będą dotyczyły następujących organizacji regionalnych i ich państw członkowskich:

- Regionalny Ośrodek ONZ ds. Pokoju i Rozbrojenia w Azji i w rejonie Pacyfiku (UNRCPD);
- Regionalny Ośrodek ONZ ds. Pokoju i Rozbrojenia w Afryce (UNREC);
- Regionalny Ośrodek ds. Pokoju i Rozbrojenia w Ameryce Łacińskiej i regionie Karaibów (UNLIREC);
- Wspólnota Gospodarcza Państw Afryki Zachodniej (ECOWAS);
- Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE).

W miarę możliwości seminaria powinny odbywać się przede wszystkim w państwie, które jest beneficjentem specjalnego programu pomocy. Jeżeli okaże się to niemożliwe, miejsce powinno być określane przez Wysokiego Przedstawiciela w porozumieniu z COARM.

W seminariach regionalnych powinny uczestniczyć następujące osoby:

- a) personel dyplomatyczny i wojskowy/obrony z państw regionu, w szczególności z organów odpowiedzialnych za krajowe polityki dotyczące traktatu o handlu bronią;
- b) personel techniczny i organów ścigania z państw regionu, w szczególności z organów zajmujących się licencjami, organów celnych i funkcjonariusze organów ścigania;

- c) przedstawiciele organizacji międzynarodowych i regionalnych, regionalnych organizacji pozarządowych (NGO), ośrodków analitycznych, parlamentów narodowych oraz przemysłu lokalnego i regionalnego;
- d) krajowi i międzynarodowi techniczni eksperci ds. kontroli transferu broni, w tym eksperci Unii i przedstawiciele przemysłu.

W każdym seminarium ma wziąć udział do 70 uczestników.

4. Powiązania z innymi działaniami pomocowymi związanymi z kontrolą eksportu

4.1. Koordynacja z innymi działaniami pomocowymi Unii w zakresie kontroli eksportu

Na podstawie doświadczeń z poprzednich i obecnie prowadzonych działań w dziedzinie pomocy na rzecz kontroli eksportu – obejmujących zarówno produkty podwójnego zastosowania, jak i broń konwencjonalną – należy dążyć do maksymalnej synergii i komplementarności w trakcie udzielania państwom trzecim pomocy związanej z traktatem o handlu bronią, aby zapewnić jak największą skuteczność i spójność działań Unii, bez niepotrzebnego powielania.

4.2. Koordynacja z innymi właściwymi działaniami pomocowymi

Agencja wykonawcza powinna także poświęcić największą uwagę działaniom związanym z traktatem o handlu bronią prowadzonym w ramach programu działania ONZ na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go we wszystkich aspektach oraz systemu wspierania wdrażania go (PoA-ISS), rezolucji RB ONZ nr 1540(2004) i trustu ONZ na rzecz wspierania współpracy w zakresie regulowania handlu bronią (UNSCAR). Agencja wykonawcza powinna nawiązać odpowiednie kontakty z tymi podmiotami świadczącymi pomoc, by uniknąć powielania działań i zapewnić maksymalną spójność i komplementarność.

4.3. Promowanie współpracy południe-południe w zakresie kontroli eksportu z wykorzystaniem właściwych instrumentów Unii

Projekt powinien mieć także na celu zwiększanie wśród państw beneficjentów pomocy świadczonej na mocy niniejszej decyzji wiedzy na temat instrumentów Unii, które mogą wesprzeć współpracę południe-południe w zakresie kontroli eksportu. W związku z tym działania pomocowe przewidziane w pkt. 3.2 i 3.3 powinny obejmować informowanie i promowanie dostępnych instrumentów, takich jak inicjatywa UE na rzecz centrów doskonałości zajmujących się bronią chemiczną, biologiczną, radiologiczną i jądrową.

5. Beneficjenci

5.1. Beneficjenci specjalnych programów pomocy i warsztatów pomocowych *ad hoc* w ramach traktatu o handlu bronią

Beneficjentami działań w ramach projektu, o którym mowa w pkt. 3.2 i 3.3, mogą być państwa występujące o pomoc w celu wdrożenia traktatu o handlu bronią; zostaną one wybrane na podstawie między innymi następujących kryteriów:

- podpisanie traktatu o handlu bronią i stan wdrożenia międzynarodowych instrumentów właściwych dla handlu bronią i kontroli transferu broni, które mają zastosowanie do danego państwa;
- prawdopodobieństwo pozytywnego wyniku działań pomocowych zmierzających do ratyfikowania traktatu o handlu bronią;
- ocena jakiegokolwiek ewentualnej pomocy już udzielonej lub planowanej w obszarze produktów podwójnego zastosowania i kontroli transferu broni;
- znaczenie państwa w światowym handlu bronią;
- znaczenie państwa dla interesów Unii związanych z bezpieczeństwem;
- kwalifikowanie się do oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA).

5.2. Beneficjenci seminariów regionalnych

Beneficjentami seminariów regionalnych mogą być państwa należące do organizacji regionalnych, o których mowa w pkt. 3.6.2, lub objęte takimi organizacjami.

Ostatecznego wyboru państw zapraszanych na każde seminarium, i ich uczestników, dokonuje Wysoki Przedstawiciel, w porozumieniu z COARM, na podstawie propozycji agencji wykonawczej.

6. Agencja wykonawcza

Wykonanie niniejszej decyzji Rady zostanie powierzona BAFA. W stosownych przypadkach BAFA będzie współpracować z agencjami kontroli eksportu państw członkowskich, właściwymi organizacjami regionalnymi i międzynarodowymi, ośrodkami analitycznymi, instytutami badawczymi oraz organizacjami pozarządowymi.

BAFA ma najwięcej doświadczenia w zapewnianiu pomocy związanej z kontrolą transferu i działaniami informacyjnymi. Zebrała takie doświadczenie we wszystkich właściwych obszarach kontroli strategicznych transferów, zajmując się dziedzinami związanymi z bronią chemiczną, biologiczną, radiologiczną i jądrową, produktami podwójnego zastosowania i bronią.

Jeżeli chodzi o pomoc na rzecz kontroli transferu broni i działania informacyjne, BAFA zakończyła sukcesem wdrażanie decyzji 2009/1012/WPZiB. BAFA jest obecnie odpowiedzialna za wdrażanie decyzji 2012/711/WPZiB, która wychodzi od decyzji 2009/1012/WPZiB i ma na celu wzmocnienie systemów kontroli eksportu broni państw beneficjentów i zapewnieniu większej przejrzystości i odpowiedzialności zgodnie z ramami Unii ustanowionymi na mocy wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB.

Jeżeli chodzi o produkty podwójnego zastosowania i związane z bronią chemiczną, biologiczną, radiologiczną i jądrową, BAFA jest agencją wykonawczą obecnie prowadzonego programu dotyczącego pomocy na rzecz kontroli eksportu produktów podwójnego zastosowania i działań informacyjnych, finansowanego z Instrumentu na rzecz Stabilności, i zdobyła podczas tych prac szczegółową wiedzę na temat systemów kontroli eksportu państw objętych tym programem. Taka wiedza jest pogłębianą dzięki stopniowemu wdrażaniu projektów związanych z kontrolą transferu na mocy Instrumentu na rzecz Stabilności, w których uczestniczy BAFA, takich jak inicjatywa na rzecz centrów doskonałości zajmujących się bronią chemiczną, biologiczną, radiologiczną i jądrową.

Ogólnym skutkiem jest to, że BAFA ma wyjątkową pozycję, jeżeli chodzi o określanie silnych i słabych punktów systemów kontroli transferu państw, które mogłyby być beneficjentami działań pomocowych na rzecz wdrożenia traktatu o handlu bronią przewidzianych w niniejszej decyzji. BAFA jest zatem najlepszym podmiotem, który może ułatwić synergie między różnymi programami pomocy, i pomóc unikać niepotrzebnego powielania działań.

Z uwagi na fakt, że przepisy, procedury administracyjne, organy ścigania i agencje odpowiedzialne za kontrolę produktów podwójnego zastosowania w dużej części pokrywają się z tymi odpowiedzialnymi za kontrolę eksportu broni konwencjonalnej, podstawowym wyzwaniem związanym z działaniami pomocowymi w zakresie traktatu o handlu bronią będzie uwzględnienie pomocy już udzielonej w obszarach produktów podwójnego zastosowania i ograniczania ryzyka dotyczącego broni chemicznej, biologicznej, radiologicznej i jądrowej. Wybór BAFA przyczyni się do zapewnienia, aby pomoc związana z traktatem o handlu bronią w odpowiedni sposób uzupełniała pomoc udzieloną już w ramach istniejących programów pomocy w zakresie produktów podwójnego zastosowania, ograniczania ryzyka dotyczącego broni chemicznej, biologicznej, radiologicznej i jądrowej oraz kontroli eksportu broni.

7. Wyeksponowanie wkładu Unii i dostępność materiałów dotyczących pomocy

Materiały przygotowywane w ramach projektu zapewnią wyeksponowanie wkładu Unii, przede wszystkim logo i wykresu uzgodnionego w przypadku wdrażania decyzji 2012/711/WPZiB.

Przewidziany na mocy decyzji 2012/711/WPZiB i obecnie opracowywany portal internetowy będzie propagowany do celów działań pomocowych związanych z traktatem o handlu bronią przewidzianych w niniejszej decyzji.

Agencja wykonawcza powinna zatem informować na portalu internetowym o właściwych działaniach pomocowych, które prowadzi, oraz zachęcać do zapoznawania się z zasobami technicznymi portalu i do korzystania z nich. Promując portal, agencja powinna eksponować wkład Unii.

8. Ocena skutków

Skutki działań przewidzianych w niniejszej decyzji należy ocenić technicznie po ich zakończeniu. Na podstawie informacji i sprawozdań przedstawionych przez agencję wykonawczą Wysoki Przedstawiciel przeprowadzi ocenę wpływu, we współpracy z COARM i – w stosownych przypadkach – z delegaturami Unii w państwach beneficjentach oraz z innymi właściwymi podmiotami.

Jeżeli chodzi o państwa, które skorzystały ze specjalnego programu pomocy, ocena skutków powinna uwzględniać przede wszystkim liczbę państw, które ratyfikowały traktat o handlu bronią, oraz rozwój ich zdolności w zakresie kontroli transferu broni. Taka ocena zdolności państw beneficjentów w zakresie kontroli transferu broni powinna obejmować przede wszystkim przygotowanie i wydawanie właściwych przepisów krajowych, zdolności w zakresie sprawozdawczości związanej z eksportem i importem broni, a także upoważnienie właściwych organów odpowiedzialnych za kontrolę transferu broni.

9. Sprawozdawczość

Agencja wykonawcza będzie przygotowywała regularne sprawozdania, w tym po zakończeniu każdego z działań. Sprawozdania powinny być przedkładane Wysokiemu Przedstawicielowi nie później niż w terminie sześciu tygodni po zakończeniu odnośnych działań.
